

Nòvas dau romegaire de servici

Reclama granda per lo Tgv en aquesta rintrada de setembre de 2004. L'avetz vista... sufís de vouguer pas prendre aquesta fusada terrestre per estre lo mai colhon dei treballadors de França ! Internet, avion e visió-conferéncias son pas que d'aisinas d'asinets. La Societat (Nacionala, ben segur !) dei Camins de Ferre de l'estat francés engana degun : sufís de veire la ret dei camins de ferre per comprendre que lo poder es a l'espera amondaut, coma l'aranha au centre de sa tela. De tot biaís, se voletz anar vertadierament lèu, inutil de prendre un Tgv « transversau » : se n'en trobetz un, anirà pas mai lèu qu'un « corail », çò qu'es sensa la mendra importància, qu'arribaretz pas onte fau !

D'alhors, espinchatz un pauc lo comportament de vòstrei elegits : n'avetz fach de ciutadans que vos son superiors perque, elei, van s'assabentar directament (de còps amb lo Tgv) amondaut onte l'aranha leis espera. Pasmens, n'í a que son d'aquí, que vòlon ben escotar vòstrei repapiatges « provinciaus », que tròban meme que disetz pas solament que de bestiesas e que n'agantan una mena de dobte : « Sabetz de causas que ieu siau pas au fiu. S'aviam lo temps, podriam de còps n'en discutir... ». Òc, mai van mancar lo Tgv. E cu rapresentan, aquelei - rars - bon samaritans ? Es amb aqueste quotidian coloniau que s'enfortís l'*excepcion francesa* sagataira de cultura. Podem pas estre de ciutadans responsables, que siam tractats coma de subjects (au mielhs assistits) de l'estat francés.

D'exemples practics ? N'í a un molon tau qu'es impossible de saupre per onte començar e encara mens onte acabar. Alara, me vèn a l'esperit una pichòta istòria culhida en vacanças dins lo Medòc, perqué pas. Aquò se passa entre Lesparra e Lo Verdon onte cada annada se tròban d'espelofits per demandar : « Mai onte son lei gorgas ? » Verai que quora davalatz a la lesta dau Tgv, Gironda ò Provença Nauta, es un pauc parrier... Adonc, alin, i a un vilatjon polidet, Vensac, que cada annada se fa sa mòstra de monacas, qu'es de veire. Mai, i a tanben un molin coma n'í aguèt fòrça dins Medòc a temps passat. L'interès d'aqueu molin, mai que d'estre a pauc près lo solet que demòra, es que fonciona perfiechament, que fa de farina venduda coma « sovenir dau molin de Vensac » e que tota son estructura, sa mecanica, tot es de boès (levat lei parets de la torre, segur). Aquò es l'òbra d'una familha apassionada que n'en fa son activitat tota : vendon la farina, fan de vesitas comentadas e fan trabalhar lo molin de lònga. L'arrestar es li far damatge. Tota aquela mecanica de boès a besonh de competéncia e d'avertença, que fau escotar sei roncaments de bona aurelha. Lo conse dau vilatge voliá far classar lo molin. An degut se batre per escapar au desastre. Imaginatx : una pichòta peça de boès que peta e fau obténer de París l'autorizacion de far executar la reparacion per un especialista a la manca, e tot aquò se passa pas en Tgv. Lo molin pòt aguer lo temps de s'escrancar...

Lo romegaire de servici passa son temps de parlar d'Euròpa dei Regions... Es pas per s'embarrar dins sa boita de consèrvas, qu'a l'ora de la mondializacion... Es simpletament per ensajar d'aplicar au mielhs lo principi de subsidiaritat, per estre ciutadan responsable, per pas morir colhonàs assistit. La mondializacion aclapa leis estats que nos aclapan : ambé l'*exception française* avem pas finit de rigolar, que vau mielhs rigolar que pas plorar ! Benlèu fau esperar que la pichòta pèça de boès dau molin de Vensac siague mandada directament per Herr Bush ?

Joan-Glaudi Latil, setembre de 2004